

9 juni 2008

No. DRZ 2008/2213-1

Directie Regionale Zaken

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwalITEIT

TOEGANGSBEPERKINGSBESLUIT BODEMBESCHERMINGSgebIED VOORDELTA

Bepanking ex artikel 20 Natuurbeschermingswet 1998 van de toegankelijkheid van gebieds-
delen binnen Natura 2000-gebied 'Voordelta'.

Inleiding

Artikel 20, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998¹ (hierna te noemen: Nb-wet 1998) bepaalt dat Gedeputeerde Staten de toegang kunnen beperken tot een beschermd natuurmonument als bedoeld in artikel 10, eerste lid, een aangewezen gebied als bedoeld in artikel 10a, eerste lid, of een gebied waarvan de aanwijzing als zodanig in overweging is genomen zoals bedoeld in artikel 12 of delen van bedoelde gebieden, voor zover dit noodzakelijk is voor de bescherming van de natuurwaarden daarvan.

Het tweede lid van artikel 20 Nb-wet 1998 bepaalt dat indien het gebied als bedoeld in het eerste lid geheel of ten dele wordt beheerd door of onder de verantwoordelijkheid van Onze minister of één van Onze andere ministers, de in het eerste lid bedoelde bevoegdheid wordt uitgeoefend door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (verder: LNV) in overeenstemming met Onze andere minister. Het navolgende besluit is in overeenstemming met de minister van Verkeer en Waterstaat genomen.

Binnen het Natura 2000-gebied Voordelta (hierna te noemen: Voordelta) is het noodzakelijk de toegang tot een aantal deelgebieden te beperken. Deze toegangsbeperkingen dienen ter realisering van de Natura 2000-doelen die volgen uit richtlijn (EEG) nr. 79/409 en nr. 92/43, alsmede ter compensatie van de effecten van Maasvlakte 2 op de Voordelta, zoals nader uitgewerkt in het Aanwijzingsbesluit Voordelta (d.d. 19 februari 2008, kenmerk DRZO/2008-113). De verplichting tot compensatie van de effecten van Maasvlakte 2 is vastgelegd in de PKB PMR (2006) en de Nb-wetvergunning voor de aanleg en aanwezigheid van Maasvlakte 2 (d.d. 17 april 2008, kenmerk DRZW/2008-1670). In de toelichting behorend bij dit besluit wordt hierop nader ingegaan.

¹ Inwerkingtreding Staatsblad 2005, 473

Besluit

Artikel 1

De toegang tot het binnen de Voordelta gelegen 'bodembeschermingsgebied', als aangegeven op de bij dit besluit behorende kaart als bedoeld in artikel 2, wordt beperkt, in die zin dat boomkorvisserij met vaartuigen met een motorvermogen groter dan 191 kW (260 pk) binnen het bodembeschermingsgebied wordt verboden.

Deze toegangsbeperking geldt gedurende het gehele jaar.

Artikel 2

Het gebied waarvan de toegankelijkheid wordt beperkt is aangegeven op de bij dit besluit behorende kaart 'Toegangsbeperkingsbesluit bodembeschermingsgebied Voordelta' en de bij deze kaart behorende bijlage met de omsluitende coördinaten.

Artikel 3

Dit besluit wordt bekendgemaakt in de Staatscourant en treedt in werking 14 dagen na bekendmaking van dit besluit. Bij dit besluit gaat een toelichting die in samenhang met het besluit moet worden gelezen.

's-Gravenhage, 9 juni 2008

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN
VOEDSELKwaliteit,

G. Verburg

Bezwaar

Tegen dit besluit staat op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht voor een belanghebbende de mogelijkheid open een bezwaarschrift in te dienen. Een dergelijk bezwaarschrift dient binnen zes weken na publicatie van de beschikking in de Staatscourant te worden ingediend bij:

De minister van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit
Dienst Regelingen
Afdeling Recht & Rechtsbescherming
Postbus 20401
2500 EK 's Gravenhage

Het bezwaarschrift dient te zijn ondertekend en moet ten minste de volgende elementen bevatten:

- a de naam en het adres van de indiener;
- b de dagtekening;
- c een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar gericht is, en
- d de gronden van het bezwaar.

Toelichting

Natura 2000-gebieden

De bescherming van natuurgebieden en daarin aanwezige soorten is wettelijk geregeld in de Nb-wet 1998. De Voordelta herbergt bijzondere natuurwaarden en is daarom op grond van artikel 10a Nb-wet 1998 aangewezen als Natura 2000-gebied. Het Aanwijzingsbesluit bevat instandhoudingsdoelen voor de op grond van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijnen te beschermen habitats en soorten en de maatregelen ter compensatie van de effecten van Maasvlakte 2 op de Voordelta.

Compensatieopgave Tweede Maasvlakte

De aanleg en aanwezigheid van Maasvlakte 2 zal leiden tot een verlies van natuurwaarden in dat gebied, met name doordat de omvang van het Natura 2000-gebied afneemt met circa 2.455 hectare. In de planologische kernbeslissing Mainportontwikkeling Rotterdam 2006 (hierna: PKB) is vastgelegd dat dit verlies dient te worden gecompenseerd door elders in de Voordelta een bodembeschermingsgebied (in de PKB genoemd 'zeereservaat') in te stellen. In de PKB is op grond van het MER en de passende beoordeling geconcludeerd dat, door beperkingen te stellen aan de bodemvisserij, de natuurwaarden in het bodembeschermingsgebied toenemen en de effecten van Maasvlakte 2 kunnen worden gecompenseerd. Hierbij is rekening gehouden met de ecologische vereisten en afgewogen in hoeverre beperkingen aan activiteiten moeten worden gesteld, om de beoogde compensatie te bewerkstelligen. Bij deze afweging is nadrukkelijk rekening gehouden met het belang van visserij, toerisme en recreatie. De in de PKB genoemde conclusies en afwegingen zijn gedeeld en overgenomen bij de voorbereiding van het voorliggende toegangsbeperkingsbesluit.

In de Nb-wetvergunning voor aanleg en aanwezigheid van Maasvlakte 2 is onder andere een compensatieverplichting opgenomen ten aanzien van habitattype 1110 (permanent met zeewater van geringe diepte overstroomde zandbanken) en een aantal vogelsoorten. Middels het onderhavige toegangsbeperkingsbesluit wordt invulling gegeven aan de compensatieverplichting voor habitattype 1110.

Maatregelen

Om de effecten van de aanleg en aanwezigheid van Maasvlakte 2 op habitattype 1110 tijdig te compenseren, is het noodzakelijk om de beperkingen voor de bodemvisserij in het bodembeschermingsgebied tijdig te regelen. Het toegangsbeperkingsbesluit bevat alle maatregelen die nodig zijn voor een tijdige compensatie van de effecten van Maasvlakte 2 op Habitattype 1110. Deze maatregelen zullen tevens worden opgenomen in het Beheerplan Voordelta, dat overigens een ruimere reikwijdte heeft dan dit toegangsbeperkingsbesluit.

Het voorliggende besluit beoogt slechts de (beperking van) toegang tot het bodembeschermingsgebied te regelen, maar biedt geen vrijstelling van vergunningplicht voor activiteiten, in gevallen waarin deze vergunningplicht uit de wet zou voortvloeien.

De in het Beheerplan en dit toegangsbesluit opgenomen maatregelen zullen, evenals de effecten van Maasvlakte 2 worden gemonitord. Indien daartoe aanleiding is zullen de maatregelen worden bijgesteld.

Toelichting op de toegangsbeperking

Compensatie Maasvlakte 2:

Habitattype 1110 (permanent met zeewater van geringe diepte overstroomde zandbanken))

Op zandbanken in een ondiepe zee, met wisselingen tussen diep en ondiep en invloeden van zoet en zout water, leven veel bodemdieren en vissen. Deze voor een delta typerende zones zijn een belangrijke bron van voedsel voor vogels, vissen en zeehonden. Mede om die reden worden deze gebieden beschermd. Met de aanleg van Maasvlakte 2 gaat in totaal circa 2.455 hectare van dit habitattype in de Voordelta verloren. Door het verlies van bodemoppervlakte gaat een hoeveelheid bodemfauna (biomassa) verloren, die anders zou dienen als voedsel voor vissen en vogels.

Daarom worden in het bodembeschermingsgebied maatregelen genomen om de biomassa, als voedsel voor vogels en vissen, zodanig te verhogen dat de totale biomassa in de Voordelta gelijk blijft aan de situatie vóór de aanleg van Maasvlakte 2. Hiermee worden de effecten van aanleg en aanwezigheid van Maasvlakte 2 op habitattype 1110 en op binnen het gebied foeragerende vogelsoorten, gecompenseerd.

In de PKB is op grond van het MER en de Passende beoordeling vastgesteld dat in het bodembeschermingsgebied een kwaliteitsverbetering van ten minste 10% te bereiken is door bodemberoerende activiteiten in het gebied te beperken of uit te sluiten. Omdat het verlies 2.455 hectare bedraagt, is een oppervlakte met bodembeschermende maatregelen (een 'bodembeschermingsgebied' of, zoals in de PKB genoemd een 'zeereservaat') nodig van 24.550 hectare van habitattype 1110. Hiervoor is in de PKB Mainportontwikkeling Rotterdam een zoekgebied van circa 40.000 hectare in de Voordelta gereserveerd. Binnen die reservering ligt een aantal gebieden waar de voorgestelde beschermingsmaatregelen al van toepassing waren of niet toegepast kunnen worden. Hierbij gaat het om de accentnatuurgebieden uit het Integraal Beleidsplan Voordelta, waar al beperkingen van kracht waren voor onder andere boomkorvisserij met wekkerkettingen. Daarnaast gaat het om een gebied van droogvallende platen (habitattype 1140) en de vaargeul in het Slijkgat, die door middel van baggerwerkzaamheden bevaarbaar wordt gehouden. Beide zijn ongeschikt om de compensatie door middel van een kwaliteitsverbetering van habitattype 1110 te realiseren.

Resumé berekening omvang bodembeschermingsgebied:

Netto oppervlakte bodembeschermingsgebied:

[1.960 ha ruimtebeslag] + [470 ha erosiekuil] + [25 ha morfologisch effect Haringvlietmond]

=

2.455 ha x 10 = 24.550 ha

Bruto oppervlakte bodembeschermingsgebied:

24.550 ha + [4.753 ha relevant oppervlak accentnatuurgebieden] + [308 ha habitat 1140] + [225 ha Slijkgat] = 29.836 ha

Gebied	Oppervlak (hectare)
Voordelta	92.271
Zoekgebied bodembeschermingsgebied (PKB)	40.000
Benodigd (netto) oppervlak bodembeschermingsgebied	24.550
Totale (bruto) oppervlak bodembeschermingsgebied	29.836

Beperkingen bodemberoerende visserij

Uit onderzoek² is gebleken welke vormen van bodemberoerende visserij in welke mate beperkt moeten worden om 10% kwaliteitsverbetering te realiseren. Daaruit blijkt dat het effect van bodemberoerende visserij sterk wordt gedomineerd door de boomkorvisserij met eurokotters (met een motorvermogen van meer dan 260 pk). Deze zwaardere vorm van visserij veroorzaakt een relatief hoge sterfte van het bodemleven.

Op grond van dit onderzoek is daarom de visserij met de boomkor met een motorvermogen groter dan 260 pk in het gehele bodembeschermingsgebied verboden. Uitsluiting van deze visserij leidt tot een verhoging van de bodemdierenbiomassa met minimaal 10%.

Een grotere kwaliteitsverbetering (tot ruim 20%) is haalbaar, maar niet op voorhand zeker. Daarom wordt veiligheidshalve uitgegaan van een verbetering van 10%. Indien uit de monitoring blijkt dat de behaalde verbetering groter is, dan zal worden onderzocht in hoeverre de maatregelen ten behoeve van de compensatie van de effecten van Maasvlakte 2 kunnen worden beperkt.

De overige vormen van visserij hebben veel minder effecten op het bodemleven en behoeven niet op voorhand te worden geweerd. Deze vormen van visserij en ander gebruik worden geregeld in andere toegangsbeperkingsbesluiten in de Voordelta, het Beheerplan, dan wel daarvoor af te geven vergunningen op grond van de Nb-wet 1998.

Schade

Op grond van artikel 31 Nb-wet 1998 kom onevenredige schade die geleden wordt als gevolg van besluiten op grond van hoofdstuk 3 van die wet voor vergoeding in aanmerking. De minister van Verkeer en Waterstaat heeft in het kader van het project Mainportontwikkeling Rotterdam een specifieke schaderegeling voor dit project vastgesteld (Schaderegeling Tweede Maasvlakte). Ook onevenredige schade als gevolg van het onderhavige toegangsbeperkingsbesluit zal onder deze regeling vallen.

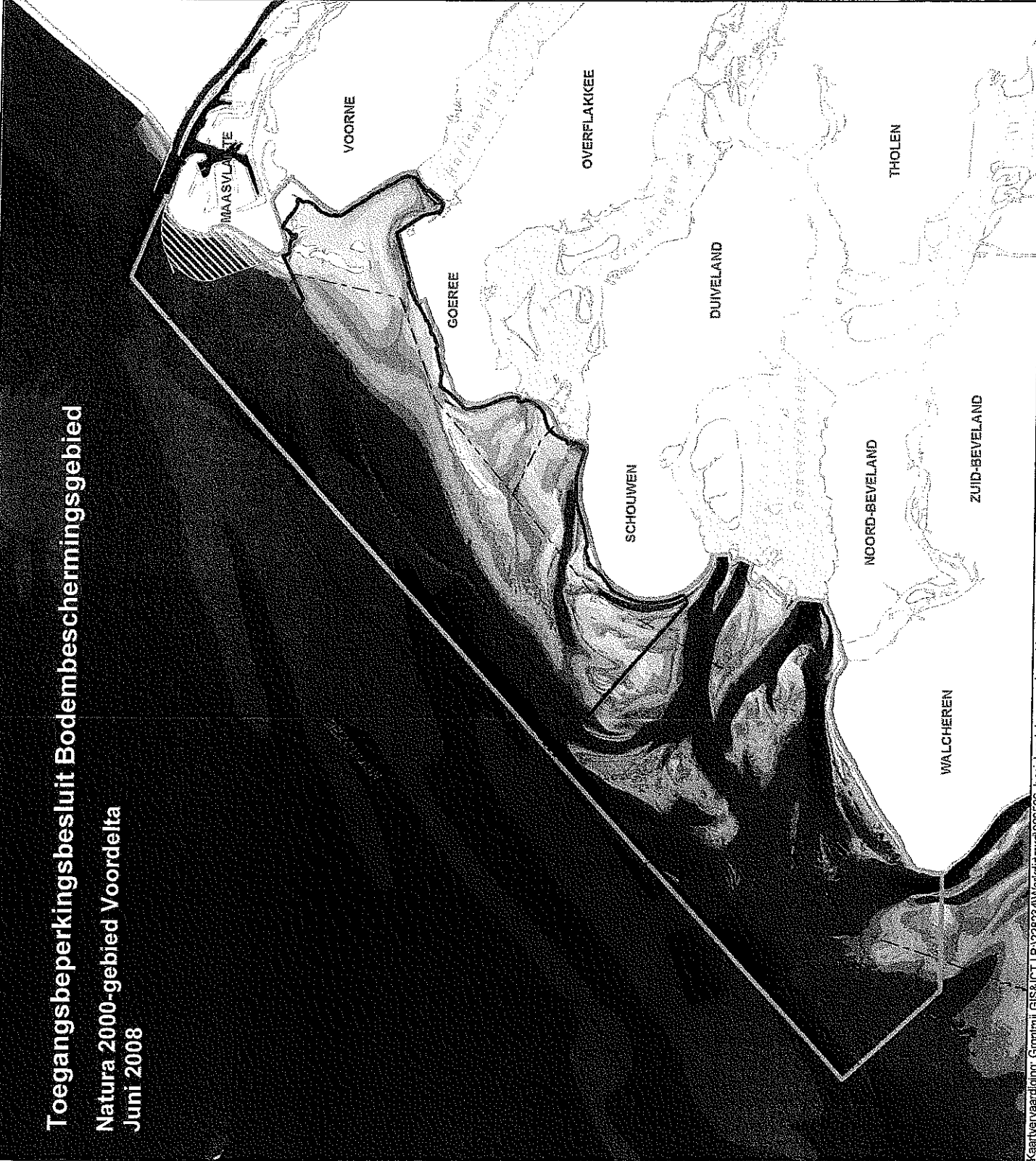
Notificatie visserijmaatregelen

De maatregelen in het voorliggende besluit brengen beperkingen met zich voor de visserijsector, waaronder vissers uit andere lidstaten van de Europese Unie. Om die reden heeft notificatie plaatsgevonden van deze maatregelen op basis van artikel 9 lid 1 van de Verordening inzake de instandhouding en de duurzame exploitatie van de visbestanden in het kader van het gemeenschappelijk visserijbeleid (EG/2371/2002). Daarbij zijn de (vissers uit de) andere lidstaten in de gelegenheid gesteld te reageren op de met dit toegangsbeperkingsbesluit te nemen maatregelen.

² Rijnsdorp A.D., M. van Stralen, D. Baars, R. van Hal, H. Jansen, M. Leopold, P. Schippers & E. Winter. 2006. Rapport Inpassing Visserijactiviteiten Compensatiegebied MV2. Imares Rapport C047.6.

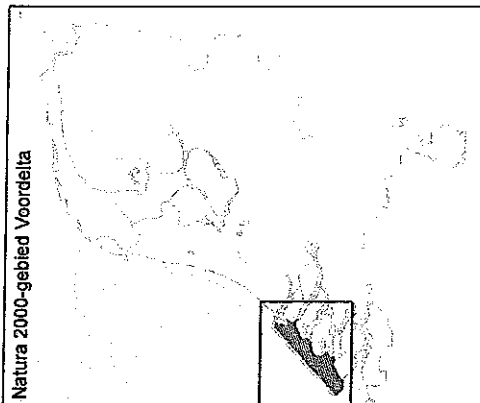
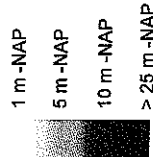
Toegangsbeperkingsbesluit Bodembeschermingsgebied

Natura 2000-gebied Voordelta
Juni 2008

Legenda

- grens Voordelta conform rechtgetrokken -20 m NAP
- dieptelij
- plan landaanwinning 2e Maasvlakte
- grens bodembeschermingsgebied (Artikel 2)
- 3 miljsgrens
- 6 miljsgrens
- 12 miljsgrens
- gemeente- of provinciegrens

Verkenntnet: UTM projectie, zone 31
Centrale meridiaan Greenwich 0 graden, WGS 1984

**Bijlage - Toegangsbeperkingbesluit Bodembeschermingsgebied
Natura 2000-gebied Voordelta
Juni 2008**

Coördinaten Bodembeschermingsgebied (omsluitende selectie zeewaarts)

Type	Gebied	ED50 UTM, zone 31		WGS84 UTM, zone 31		WGS84	
		meters		meters		graden minuten decimale seconden	
		X	Y	X	Y	X	Y
knikpunt	Bodembeschermingsgebied	547388	5725990	547300	5725780	3° 41' 02,95" E	51° 40' 51,50" N
knikpunt	Bodembeschermingsgebied	546907	5725710	546819	5725500	3° 40' 37,75" E	51° 40' 42,61" N
knikpunt	Bodembeschermingsgebied	538878	5732110	538790	5731900	3° 33' 42,29" E	51° 44' 11,91" N
knikpunt	Bodembeschermingsgebied	548129	5739990	548041	5739780	3° 41' 48,47" E	51° 48' 24,47" N
knikpunt	Bodembeschermingsgebied	550294	5743400	550206	5743190	3° 43' 43,27" E	51° 50' 14,18" N
knikpunt	Bodembeschermingsgebied	553174	5745600	553086	5745380	3° 46' 14,97" E	51° 51' 24,18" N
knikpunt	Bodembeschermingsgebied	558081	5747450	557993	5747240	3° 50' 32,58" E	51° 52' 22,49" N
knikpunt	Bodembeschermingsgebied	561422	5748170	561333	5747960	3° 53' 27,68" E	51° 52' 44,39" N
knikpunt	Bodembeschermingsgebied	562210	5750300	562122	5750080	3° 54' 10,28" E	51° 53' 52,99" N
knikpunt	Bodembeschermingsgebied	563955	5752010	563866	5751800	3° 55' 42,69" E	51° 54' 47,69" N
knikpunt	Bodembeschermingsgebied	565444	5751220	565356	5751010	3° 57' 00,11" E	51° 54' 21,46" N
knikpunt	Bodembeschermingsgebied	568106	5752620	568018	5752410	3° 59' 20,37" E	51° 55' 05,62" N
knikpunt	Bodembeschermingsgebied	569507	5751870	569418	5751660	4° 00' 33,13" E	51° 54' 40,77" N
knikpunt	Bodembeschermingsgebied	569452	5752150	569363	5751930	4° 00' 30,45" E	51° 54' 49,78" N
knikpunt	Bodembeschermingsgebied	569982	5752730	569894	5752520	4° 00' 58,66" E	51° 55' 08,45" N